

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. C. F.**, zastoupen JUDr. Petrem Balcarem, advokátem Společné advokátní kanceláře Balcar, Hrouzek, Veselý a partneři, se sídlem Panská 6, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2011, č. j. 11 Ad 13/2011 - 103,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce Ing. C. F. se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2011, č. j. 11 Ad 13/2011 - 103, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 13. 10. 2011, č. j. 11 Ad 13/2011 – 103, zamítl žalobu Ing. C. F. proti rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, (dále také „krajský úřad“), ze dne 16. 2. 2009, č. j. 012298/2009/KÚSK/OŽP/2/Mi. Tímto správním rozhodnutím bylo k odvolání žalobce změněno prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Černošice, odboru životního prostředí (dále též „městský úřad“), ze dne 5. 12. 2008, č. j. ŽP/MEUC-064017/2008/L/Mi, o uložení pokuty žalobci ve výši 39.000 Kč za jiný správní delikt podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), [dále jen „lesní zákon“], jehož se dopustil žalobce tím, že jako vlastník lesa

v období nejméně od 15. 8. 2007 bez rozhodnutí orgánu státní správy lesů o odnětí nebo o omezení odejmul část lesního pozemku parc. č. 376/36 v k.ú. Masečín o výměře 39 m2 z plnění funkce lesa, a to tak, že žalobci byla uložena za uvedený správní delikt pokuta ve výši 20.000 Kč.

Městský soud při svém rozhodování vycházel především z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 7 As 25/2011 - 82, kterým byl zrušen předchozí zamítavý rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2010, č. j. 11 Ca 110/2009 - 39, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Žalobou napadené správní rozhodnutí proto přezkoumal z hlediska uplatněných žalobních bodů, vázán skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu a právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí kasačního soudu. Při své přezkumné činnosti neshledal žalobní námitky opodstatněnými. Žalobce namítl, že rozsah a způsob zabezpečovacích prací a opatření stanoví státní správa lesů, pokud není ale podle zvláštních předpisů příslušný jiný státní orgán. V daném případě byla dána příslušnost stavebního úřadu, který však ve věci nekonal, ačkoliv mu byl znám stav věci. Žalobce jako vlastník pozemku proto v zájmu odvrácení hrozící škody provedl nutná technická opatření v souladu s příslušnými posudky a vyjádřeními, které dokazují ohrožení předmětného a sousedního pozemku sesuvy půdy.

Ze správního spisu vyplývá, že Stavební úřad městyse Štěchovice rozhodnutím ze dne 14. 6. 2007 zahájil se žalobcem správní řízení o odstranění stavby rekreační chaty na pozemku parc. č. 376/36 v k.ú. Masečín. Z protokolu ze dne 29. 6. 2007 je zřejmé, že žalobce na předmětném pozemku provedl demolici stávající rekreační chaty ev. č. 358 a započal se stavbou nové zděné chaty, která byla postavena na železobetonové konstrukci základů s provedenými hydroizolacemi a částečnou tepelnou izolací stěn, včetně cihelné přizdívky do výše 500 cm. Přestože projektová dokumentace hovoří o základové desce – zabezpečovací konstrukci, jedná se nepochybně o dokumentaci skutečného provedení nové stavby rekreační chaty. Z hlediska odpovědnosti žalobce za správní delikt nemůže obstát tvrzení, že se jednalo o nezbytně nutné opatření před vznikem škody na pozemku, určeném k plnění funkce lesa. Charakter stavby – masivní železobetonová deska o ploše 68 m2 - nasvědčuje spíše opatření z hlediska statiky nově budovaného objektu zděné chaty. Takové opatření proto nemá charakter žalobcem zmiňovaného opatření podle ustanovení § 22 odst. 1 zákona o lesích.

V další námitce žalobce namítl, že místním šetřením, provedeným ve dnech 14. 4. a 25. 4. 2008 znalcem Ing. Pavlem Viceníkem, bylo zjištěno, že předmětné území je již po desetiletí změněno stavební činnosti dřívějších vlastníků a nejde tedy o původní stav lesního pozemku. Území proto neplní dlouhodobě funkce lesa a žalobce jako vlastník pozemku svou činností nenarušil původní lesní biotop a nemohl na něm způsobit škodu.

Předmětem soudně správního přezkumu je však v daném případě rozhodnutí správních orgánů o deliktní odpovědnosti žalobce za jednání popsané v rozhodnutí. Předmětem posouzení tudíž není původní stav lesního pozemku. Pro posouzení opodstatněnosti žalobní námitky je rozhodující skutečnost, že vybudováním stavby došlo k odnětí 39 m2 pozemku určeného k plnění funkce lesa. Lesní zákon ani jiný obecně závazný právní předpis neobsahují ustanovení, které by zbavovalo účastníka odpovědnosti

za spáchání správního deliktu podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) lesního zákona, který bez povolení orgánu státní správy lesů odejme pozemek určený k plnění funkcí lesa, byť by šlo o pozemek a porosty na něm, jež byly poškozeny předchozí činností. Znalecký posudek Ing. Viceníka navíc nemá pro posouzení deliktního jednání žalobce vypovídací hodnotu. Je tomu tak proto, že byl vypracováván až v době, kdy na předmětném pozemku probíhaly dílčí stavební práce spojené se zajišťováním základů nového stavebního objektu (posudek hovoří o staveništi).

Neobstojí ani žalobní bod, v němž žalobce namítal, že prvostupňový správní orgán není oprávněn k vlastní interpretaci důkazů, pokud se jedná o odborné znalecké posudky.

Podle městského soudu změna závazného stanoviska orgánu ochrany přírody nemá sama o sobě žádný význam pro posouzení skutkové podstaty správního deliktu. Není přitom ani zřejmé, v jakých konkrétních skutkových či právních okolnostech žalobce spatřuje podklady pro žalobní námitku, že nebyl zjištěn stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce měl možnost seznámit se před vydáním rozhodnutí se soustředěnými podklady, mohl navrhovat důkazy a jejich doplnění, ale změnu závazného stanoviska orgánů ochrany přírody jako důkaz nenavrhoval. Při ústním jednání byl proveden důkaz znaleckým posudkem Ing. Jany Horové, který je však pro posouzení znaků skutkové podstaty správního deliktu, za nějž byla žalobci uložena pokuta, zcela irelevantní. Znalkyně, která vycházela ze „skutečného provedení stavby a zapůjčené projektové dokumentace“ dospěla k závěru, že „podle současného stavu stavby a částečně i projektové dokumentace, lze stavbu charakterizovat jako nadstandardní opěrný konstrukční systém pro zajištění svahu, řešením odpovídající geologickým podmínkám dané lokality, s využitelnými vnitřními prostorami. V současné době nelze stavbu charakterizovat jako bytovou, z použité projektové dokumentace je zřejmé, že vybudovaný opětný systém lze využít pro další nástavbu (i bytovou)“. Otázka, zda v době vypracování tohoto posudku, stavba mohla či měla sloužit jako základ objektu pro bydlení, není podstatná pro posouzení deliktní odpovědnosti žalobce. Stavební úřad zadal znalkyni k posouzení otázku, kterou je však povinen ve smyslu stavebního zákona posuzovat sám. Z doložené fotodokumentace založené ve správním spise vyplývá, že se jednalo o betonovou základovou desku o ploše 68m2 a z fotografií na č.l. 15 a 16 správního spisu je patrné i dokončení stavby obvodových zdí chaty. Závěry znaleckého posudku jsou tedy v rozporu s pořízenou fotodokumentací, z níž vyplývá velikost, rozsah a základní obrysy stavby, a tato fotodokumentace je tak dostatečná a přesvědčivá.

Městský soud neprovedl žalobcem navrhovaný výslech svědka Ing. Č., odborného lesního hospodáře. Je tomu tak proto, že otázka případných škod a její výše není znakem skutkové podstaty správního deliktu, za který byla žalobci ve správním řízení uložena pokuta. Otázka případné škody pak nebyla správními orgány hodnocena jako přitěžující nebo polehčující okolnost s vlivem na výši ukládané pokuty. I kdyby ke škodě na lesním pozemku nedošlo vůbec, nemělo by to žádný vliv na závěry o tom, zda se žalobce dopustil správního deliktu podle § 55 odst. 1 písm. b) lesního zákona.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou obsahově opřel o důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel namítl, že se městský soud neřídil závazným právním názorem vysloveným ve zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 7 As 25/2011 - 82, kterým bylo správnímu soudu uloženo, aby se vypořádal s důkazem ve formě znaleckého posudku, s existencí zákonné výjimky podle ustanovení § 20 lesního zákona a s jednáním tehdejšího žalobce ve smyslu plnění zákonné prevenční povinnosti.

Nelze souhlasit s argumentací městského soudu v tom smyslu, že zde existuje základová deska rekreační chaty. Podle znaleckého posudku vypracovaného znalkyní Ing. Janou Horovou, ustanovenou usnesením Stavebního úřadu Štěchovice ze dne 30. 6. 2008, šlo jen o zabezpečení pozemku, resp. svahu před sesuvy půdy. Ostatně stejně tak je označena stavba i v projektové dokumentaci, vypracované autorizovaným inženýrem. Správní soud však bez relevantního podložení svých závěrů popírá uvedené vývody odborných stanovisek. Správní orgán se také mohl vypořádat s uvedeným znaleckým posudkem, byť ten byl jako důkaz předložen až se žalobou. Je tomu tak proto, že posudek byl správnímu orgán znám z předchozí rozhodovací činnosti v souvisejícím správním řízení, jež se týkalo téhož pozemku (sp. zn. ŽP/S MEUC-059798/2007/L/Mi, č. j. ŽP/MEUC-026497/2010/L/Mi-MěU Černošce).

Jednáním vlastníka pozemku navíc nemohlo dojít k naplnění skutkové podstaty správního deliktu, jak je mu kladeno za vinu. Podle § 415 občanského zákoníku je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Toto ustanovení ukládá prevenční povinnost i vlastníku pozemku ve vztahu k vlastníkům sousedních nemovitostí. Povinnost počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám, znamená pro vlastníka nemovitosti povinnost užívat a spravovat svůj majetek tak, aby jeho stav nezpůsobil škodu jinému, tedy dbát i o to, aby na jeho vlastním pozemku byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody na zdraví, na majetku a jiných hodnotách, a pokud již škoda hrozí, učinit opatření k jejímu odvrácení. Vlastník pozemku, který si tak nepočíná a neprovádí žádná opatření k tomu, aby ke škodě nedošlo, porušuje právní povinnost podle § 415 občanského zákoníku, mající za následek odpovědnost za škodu podle § 420 občanského zákoníku.V souladu s ustanovením § 417 odst. 1 občanského zákoníku je pak ten, komu škoda hrozí povinen k jejímu odvrácení zakročit způsobem přiměřeným okolnostem ohrožení. Nedodržení této povinnosti je rovněž porušením právní povinnosti ve smyslu ustanovení § 420 občanského zákoníku, a tedy jedním ze základních předpokladů odpovědnosti za škodu. Jeho chování, které odpovídalo uvedeným ustanovením občanského zákoníku, sledovalo cíl zabránit hrozící škodě.

Podle ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) lesního zákona je v lesích zakázáno provádět terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky, stavět oplocení a jiné objekty (jelikož tyto objekty nejsou zákonem přesně specifikovány, lze analogicky vycházet z ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb. v souladu s nímž se stavbou rozumí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání). Podle § 20 odst. 4 lesního zákona však vlastník lesa může povolit výjimku za zákazů uvedených v odstavci 1 písm. a) až k). Takovým vlastníkem lesa je i tehdejší žalobce, který je jako vlastník zapsán v katastru nemovitostí. Podle ustanovení §

55 odst. 1 písm. c) lesního zákona, orgán státní správy lesů uloží pokutu až do výše 1.000.000 Kč vlastníku lesa nebo jiné osobě, kteří neoprávněně užívají pozemky určené k plnění funkcí lesa způsobem, jež znemožňuje jejich využívání pro plnění funkcí lesa. V souvislosti s uvedeným lze usuzovat na nutnost poškození či neoprávněného užívání pozemků značného rozsahu, o čemž v daném případě nelze hovořit (předmětná plocha tvoří cca 0,5 % celkové výměry pozemku parc. č. 376/36 k.ú. Masečín).

Stěžovatel proto považuje uložení pokuty správním orgánem a následné zamítnutí žaloby městským soudem za nedůvodné a rozporné především s ustanovením čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož každý může činit, co není zákonem zakázáno, nikdo však nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. V žádném z předchozích řízení nebylo prokázáno, že nebezpečí prodlení na předmětném pozemku nehrozilo a typ stavby je opakovaně označován v přímém rozporu s relevantními podklady, které byly opakovaně předloženy.

Žalovaný Krajský úřad Středočeského kraje v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 1. 2012 bylo provedeno až po marném uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti a že neobsahuje zákonem předepsaná skutková tvrzení vad a nezákonnosti rozhodnutí. Navíc je kasační stížnost nepřípustná ve smyslu ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Je tomu tak proto, že stěžovatel netvrdí žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, vysloveným ve zrušovacím rozhodnutí. Stěžovatel opět pouze napadá právní hodnocení a závěry provedené městským soudem. Vybudováním základové desky o rozměrech 39 m2 bez rozhodnutí orgánu státní správy lesů stěžovatel odňal pozemek určený k plnění funkcí lesa a omezil jeho využívání pro plnění této funkce. Jelikož nešlo o stavbu taxativně uvedenou v lesním zákoně, nelze uvěřit stěžovateli, že se jedná o stavbu na zabezpečení pozemku, která nepotřebuje povolení správního orgánu. Nešlo ani o „jiný objekt“ ve smyslu § 20 lesního zákona. Stěžovatel klade účelovou rovnost mezi tzv. jiným objektem podle citovaného zákona a stavbou definovanou ve stavebním zákoně. Tzv. jiný objekt je však v lesním zákoně uváděn v souvislosti s prováděním terénních úprav, budováním chodníků a oplocení. Je tedy zřejmé, že zákonodárce neměl pod tímto pojmem na mysli stavbu jako takovou, ale pouze drobné terénní úpravy. Z logiky věci vyplývá, že povolení výjimky vlastníkem lesa k vybudování chodníku jako drobné terénní úpravy nedojde k odnětí lesní půdy ve smyslu ustanovení o správních deliktech. Na pozemku s terénní úpravou chodníku lze snadno pokračovat v pěstování lesa, kdežto s trvalou stavbou to již není možné. Stěžovatel tvrdí, že vybudoval stavbu na zabezpečení pozemku, avšak nespecifikuje, jaké konkrétní nebezpečí lesnímu pozemku hrozí a jaké nebezpečí je odvráceno základovou deskou, na které je v současné době vybudována rekreační chata (tuto skutečnost stěžovatel nepopírá, naopak se dovolává dodatečného povolení stavby chaty). Žalovaný správní orgán proto navrhuje, aby kasační stížnost stěžovatele byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, 4 s .ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Nejvyšší správní soud předesílá, že i v řízení o kasační stížnosti se jako kasační soud řídí dispoziční zásadou. Je provedením této dispoziční zásady, jestliže ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto soudní rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné, a že kasační soud je pak vázán rozsahem kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Činnost kasačního soudu je tak ohraničena rámcem takto vymezeným (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí), a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s.). I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má kasační soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž kasační soud není povinen, ale ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud musí nejprve zaujmout stanovisko k výhradám žalovaného správního orgánu, které byly vzneseny v písemném vyjádření ke kasační stížnosti.

Není opodstatněná výhrada, že doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 1. 2012 bylo provedeno až po marném uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti a že neobsahuje zákonem předepsaná skutková tvrzení vad a nezákonnosti rozhodnutí. Kasační stížností napadený rozsudek městského soudu byl doručen zástupci stěžovatele dne 3. 11. 2011, který proti němu ohlásil včasnou blanketární kasační stížnost ze dne 15. 11. 2011, jež byla předána osobně do podatelny městského soudu dne 16. 11. 2011. Městský soud pak vyzval usnesením ze dne 1. 12. 2011 stěžovatele, aby do jednoho měsíce od doručení usnesení písemně odstranil nedostatky kasační stížnosti (aby uvedl, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je rozhodnutí soudu napadáno, kdy mu bylo napadené rozhodnutí doručeno, jaké důkazy navrhuje provést k prokázání svých tvrzení a připojil další vyhotovení kasační stížnosti). Toto usnesení bylo doručeno zástupci stěžovatele dne 7. 12. 2011 a shora uvedená jednoměsíční lhůta k odstranění vad kasační stížnosti končila v sobotu dne 7. 1. 2012, resp. v pondělí dne 9. 1. 2012. Podání ze dne 2. 1. 2012, které obsahovalo odstranění vad kasační stížnosti, pak bylo včas předáno do podatelny městského soudu dne 6. 1. 2012. Tento postup byl v souladu s ustanovením § 106 odst. 2, 3 s. ř. s. Podání, které bylo doručeno městskému soudu dne 6. 1. 2012, obsahuje tři skutkové a právní výtky vůči napadenému rozsudku správního soudu, které jsou přezkoumatelné kasačním soudem.

Důvodná není ani výhrada, že kasační stížnost je nepřípustná ve smyslu ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. (stěžovatel netvrdí žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že se městský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, vysloveným ve zrušovacím rozhodnutí). Ze zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 7 As 25/2011 - 82, vyplývá, že kasační soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2010, č. j. 11 Ca 110/2009 - 41, jen z toho důvodu, že správní soud chybně rozhodl bez nařízení jednání, ačkoliv pro takový postup nebyly zákonné podmínky. Nejvyšší správní soud se věcí samou nezabýval a v tomto směru věcně nepřezkoumal stížní důvody v předchozí kasační stížnosti. Z tohoto důvodu proto ani nemohl ve věci samé vyslovit právní názor. Nová kasační stížnost v této části proto není nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Zde je pak

třeba aplikovat právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2005, č. j. 7 Azs 338/2004 - 106, dostupném na www.nssoud.cz., podle něhož „*pokud se stěžovatel v kasační stížnosti podané proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, dovolává stížních důvodů v předchozí kasační stížnosti již jednou uplatněných a Nejvyšším správním soudem věcně přezkoumaných, je kasační stížnost v této části nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.* Obdobný názor zaujal i Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, dostupném na www.nalus.usoud.cz, který vyslovil, že: „*Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, resp. nedostatečně zjištěný skutkový stav, by ve svých důsledcích mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššího správního soudu, neboť by mohl tento soud v každé projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout jakoukoli (třebas i malichernou) procesní vadu a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva*“.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovateli byla uložena pravomocně pokuta ve výši 20.000 Kč za jiný správní delikt podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) lesního zákona, jehož se stěžovatel dopustil tím, že jako vlastník lesa v období nejméně od 15. 8. 2007 bez rozhodnutí orgánu státní správy lesů o odnětí nebo o omezení odejmul část lesního pozemku parc. č. 376/36 v k.ú. Masečín o výměře 39 m2 z plnění funkce lesa. Stěžovatel začal výstavbu objektu v pololetí roku 2007 na místě odstraněné rekreační chaty ev. č. 358 (parc. č. st. 411) a na lesním pozemku parc. č. 376/36, vše v k.ú. Masečín, aniž měl ke stavebním činnostem příslušné povolení. Stěžovatel tak novým objektem rozšířil zastavěnou plochu původní rekreační chaty o výměře 42 m2 na výměru 81 m2, jak to vyplývá ze zaměření skutečného provedení stavby geodetickou kanceláří. V důsledku tohoto postupu stěžovatel na nově zastavěné části lesního pozemku o výměře 39 m2 znemožnil řádné plnění funkcí lesa a charakter pozemku určené k plnění této funkce změnil na zastavěnou plochu. Tímto způsobem bez povolení orgánu státní správy lesů odňal pozemek určený k plnění funkcí lesa a naplnil tak skutkovou podstatu výše uvedeného správního deliktu. Stěžovatel označoval nedokončený objekt za „zabezpečovací zařízení stabilizující podloží“. Správní orgán však objekt považoval za rozestavěnou novou rekreační chatu, vycházeje z vlastního úsudku o charakteru a konstrukčním řešení tohoto objektu (betonový skelet s dveřmi a dvěma okny). Hlavně ale vycházel z toho, jak o stavbě uvážil stavební úřad v zahájeném řízení o odstranění nepovolené stavby.

Správní orgány a městský soud zcela správně dovodily, že v řízení o uložení pokuty podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) lesního zákona není směrodatné určení charakteru objektu. Výstavba v této věci byla v každém případě zahájena bez jakéhokoliv povolení a pozemek určený k plnění funkcí lesa tak byl dotčen v rozporu se zákonem. Je tomu tak proto, že podle ustanovení § 13 odst. 1 lesního zákona, jež obsahuje u ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa základní povinnosti, stanoví že veškeré pozemky určené k plnění funkcí lesa musí být účelně obhospodařovány podle tohoto zákona. Jejich využití k jiným účelům je zakázáno. O výjimce z tohoto zákazu může rozhodnout orgán státní správy lesů na základě žádosti vlastníka lesního pozemku nebo ve veřejném zájmu.

Výjimku tedy v takových případech představuje pravomocné rozhodnutí orgánu státní správy lesů o dočasném nebo trvalém odnětí či omezení plnění funkce lesa ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 lesního zákona, vydané před vlastním započetím jiného využívání pozemku určeného k plnění funkce lesa. Stěžovatel, jež je vlastníkem nemovitostí, však o žádné takové rozhodnutí orgánu státní správy lesů nepožádal, které tak neexistuje. Lesní zákon v ustanovení 15 odst. 3 písm. a) a b) ještě připouští na pozemcích určených k plnění funkcí lesa umístění staveb tam uvedených bez odnětí (signály, stabilizační kameny a jiné značky pro geodetické účely, stožáry nadzemních vedení, vstupní šachty podzemního vedení, pokud v jednotlivých případech nejde o plochu větší než 30 m2; přečerpávací stanice, vrty a studny, stanice nadzemního nebo podzemního vedení, zařízení a stanice sloužící monitorování životního prostředí a větrní jámy, pokud v jednotlivých případech nejde o plochu větší než 55 m2). Pokud by byla některá z taxativně uvedených staveb umístěna na lesním pozemku, je plocha zastavěná touto stavbou i nadále pozemkem určeným k plnění funkcí lesa. Stavba umístěna stěžovatelem však v tomto případě není v taxativně vyjmenovaných stavbách uvedena. I kdyby se tedy jednalo o stavbu zabezpečovací, umístěním takové stavby by přesto docházelo k využívání lesního pozemku k jinému účelu.

Uvedená úvaha je pak rozhodující pro posouzení všech námitek kasační stížnosti.

Znalecký posudek Ing. Jany Horové je potom zcela irelevantní pro posouzení znaků skutkové podstaty správního deliktu podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) lesního zákona, kterého se dopustí vlastník lesa nebo jiná osoba, kteří bez rozhodnutí orgánu státní správy lesů o odnětí nebo o omezení odnímají pozemky určené k plnění funkcí lesa nebo omezují jejich využívání pro plnění funkcí lesa. Není podstatné, zda v době vypracování znaleckého posudku byla stavba nadstandardním opěrným konstrukčním systémem pro zajištění svahu s využitelnými vnitřními prostorami nebo zda mohla nebo měla sloužit jako základ objektu pro bydlení, resp. pro rozestavěnou novou rekreační chatu. Podstatné z hlediska postihu pro uvedený správní delikt je jen to, že stěžovatel jako vlastník nemovitosti a lesního pozemku nepožádal orgán státní správy lesů o udělení výjimky stran využití 39 m2 lesního pozemku k jiným účelům než k plnění funkcí lesa. Tato skutečnost postačuje ke správnímu postihu a jako taková byla prokázána. Ostatně ji nepopírá ani stěžovatel. V tomto směru jsou úvahy městského soudu zcela správné a na odůvodnění tohoto rozsudku lze v podrobnostech odkázat.

Opodstatněná není ani námitka kasační stížnosti, která s poukazem na ustanovení § 415 občanského zákoníku, § 417 odst. 1 téhož zákona a ustanovení § 420 občanského zákoníku dovozuje, že jednáním vlastníka pozemku nemohlo dojít k naplnění skutkové podstaty správního deliktu, jak je mu kladeno za vinu. V daném případě stěžovatel jako vlastník předmětného pozemku jednal tak, aby odvrátil hrozící nebezpečí a škodu. Provedl proto nutná technická opatření v souladu s příslušnými znaleckými posudky a vyjádřeními, které jednoznačně dokazují ohrožení předmětného pozemku a sousedních pozemků sesuvy půdy.

Podle ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami

způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa; tato opatření jsou oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví orgán státní správy lesů, pokud není podle zvláštních předpisů 18) příslušný jiný orgán státní správy. Vlastník pozemků určených k plnění funkcí lesa je povinen provedení opatření strpět.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné na tomto místě říci, že ani tato námitka není opodstatněná. Stěžovatel přehlíží, že rozsah a způsob zabezpečovacích opatření si neurčuje vlastník ohrožené nemovitosti podle své vůle, ale rozhoduje o nich orgán státní správy lesů nebo jiný orgán státní správy (předposlední věta § 21 odst. 1 lesního zákona). Vlastník pozemku určeného k plnění funkcí lesa pak má povinnost provedení opatření strpět, a to opět způsobem a v rozsahu stanoveném orgánem státní správy lesů, a nemá možnost o zabezpečovacích opatřeních sám rozhodnout ani v případě ochrany vlastní nemovitostí (poslední věta § 21 odst. 1 lesního zákona). Z uvedené argumentace vyplývá, že stěžovatel ani v tomto případě nebyl oprávněn provádět již popsané stavební práce bez rozhodnutí orgánu státní správy lesů nebo jiného orgánu státní správy o rozsahu a způsobu zabezpečovacích opatření. Jelikož tak přesto učinil, dopustil se rovněž protiprávního jednání. Občanský zákoník pak není rozhodným právním předpisem, protože stěžovatel nebyl v situaci, kterou by bylo možno označit za odvracení bezprostředně hrozící škody. Neoprávněné odnětí nelze považovat za činnost v krajní nouzi. Správní orgán oprávněně poukázal na to, že znalecké posudky RNDr. Pavla Poláka ze dne 14. 3. 2007 a Ing. Josefa Kypa ze dne 20. 4. 2007 dokazují, že si stěžovatel v období nejméně 40 dnů nechal vypracovat znalecké posudky místo okamžitého jednání. Z vypracovaných posudků pouze vyznívá nevyhovující stavebně technický stav původní chaty daný stářím a špatným založením a negativní působení atmosférických vlivů na okolní terén. Stěžovatel navíc neprokázal, že by byl nucen jednat bezprostředně, ani že nebylo možno jednat jiným způsobem. První skutečnost vyvrací dlouhý časový prostor, ve kterém byly vyhotovovány znalecké posudky a druhou fakt, že pro zajištění dílčí části dotčeného svahu proti případnému sesuvu nebylo nutno budovat železobetonovou „vanu“ se zastřešením, vnitřními příčkami, vstupními dveřmi a okny, když stejnému účelu by posloužily např. opěrné zdi.

Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit ani stížní námitce, že ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) lesního zákona sice zakazuje v lesích provádět stavby jiných objektů, za něž lze při nedostatku pozitivní úpravy považovat stavby ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nicméně stěžovatel jako vlastník lesa může podle ustanovení § 20 odst. 4 lesního zákona povolit výjimku ze zákazů uvedených v § 20 odst. 1 písm. a) až k) lesního zákona.

Ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) lesního zákona ve spojení s ustanovením § 20 odst. 3 lesního zákona umožňuje vlastníkovi provádět jinak zakázané terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky, stavět oplocení a jiné objekty na lesním pozemku, které jsou prováděny při hospodaření v lese. Hospodařením v lese se pak rozumí obnova, ochrana, výchova a těžba lesních porostů a ostatní činnosti zabezpečující plnění funkcí lesa [§ 2 písm. d) lesního zákona]. Funkcemi lesa se rozumí přínosy podmíněné existencí lesa, které se člení na produkční a mimoprodukční [2 písm. b) lesního zákona]. Umístění

předmětné stavby nebylo činností, kterou by stěžovatel prováděl při hospodaření v lese. Proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze toto ustanovení vztáhnout na předmětnou činnost stěžovatele. Zákonodárce neměl bezpochyby na mysli, že by v rámci hospodaření v lese mohl být na lesním pozemku umístěn bez předchozího povolení orgánu státní správy lesů jiný objekt, jež by měl jiný účel než pro hospodaření v lese. Ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) lesního zákona ve spojení s ustanovením § 20 odst. 3 lesního zákona lze proto v tomto případě aplikovat jen ve spojení s obecným ustanovením § 13 odst. 1 zákona o lesích, podle něhož vlastník lesa není oprávněn povolit odnětí pozemku k plnění funkcí lesa. Vyžaduje-li tedy umisťovaná stavba „jiného objektu“ předchozí odnětí, je aplikace ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) lesního zákona vázána na předchozí povolení odnětí.

Poukazuje-li stěžovatel v kasační stížnosti na to, že s ohledem na ustanovení § 55 odst. 1 písm. c) lesního zákona bylo třeba v tomto případě usuzovat na nutnost poškození či neoprávněného užívání pozemků značného rozsahu, o čemž v projednávané věci nelze hovořit (předmětná plocha tvoří cca 0,5 % celkové výměry), třeba říci, že stěžovatel takovou námitku v žalobě nevznesl a pro právní kvalifikaci správního deliktu ve smyslu § 55 lesního zákona není rozhodná. V tomto směru lze odkázat i na žalobou napadené správní rozhodnutí, v němž se odvolací správní orgán vyrovnával s výši sankce.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů zamítl kasační stížnost stěžovatele směřující proti napadenému rozsudku městského soudu (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Žalobce jako stěžovatel ve věci úspěch neměl a podle obsahu spisu úspěšnému správnímu orgánu nevznikly žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu